

Előfizetési árak:

Egész évre forint 10.—
Félévre „ 5.—
Megyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főpiaz, a városházát
szemben.

Hirdetések a legmér-
sékeltebb árszámlát
mellet.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Sülyedés.

Debreczen, december 6.

„Reformokat követelünk — sülyed a parlamentarizmus!”

Legújabbban ezen a vesszőparipán nyargal az ellenzék. Jól esik a szóbeszéd hőseinek, hogy akadtak végre oly tárgyra, melyet mindenféle tekintetben szinte megbecsülhetetlen kormánybuktató eszköznek lehet fölhasználni. A „parlamentarizmus sülyedése” oly téma, a mely 1. mindig aktuális, minden napirendre applikálható, 2. népszerű, 3. „európai színvonalba” emeli a szónokot, a ki vele foglalkozik. Ekként gondolkozva, a többé kevésbé nagy szónokok alkalmas és nem alkalmas pillanatban, bármikor előráncigálják e „hálás kérdés”-t, hisz „magasabb szempontból” üthetik vele a kormányt és „nagyszabású” feneket kerithetnek akármiylen nem tudom hányadrendű tárgynak, mely a költségvetési vita folyamán előkerül. Holmi agrár-szocialisztikus szószban feltárlva, oly koszt ez a parlament sülyedése, mely az összes ellenzéknek idebenn, népnek, „nemzet”-nek odakünn egyaránt jól esik. Bajok, a miket mindenki lát vagy érez, csakis egyedül a kormánynak, annak az erőszakos, annak a korrumpált, annak a nemzetietlen kormánynak a lelkét terhelhetjük. A parlamentarizmus sülyed — tehát üsd a kormányt, mert ő és csak ő az, aki a parlamentarizmust sülyeszti! . . .

Vajjon ennek az ellenzéki bujósdi-

komédiának láttára kinek nem jut eszébe a példabeszéd, mely szerint mindig az *kiabál legjobban, a kinek a háza ég!*

Elfogadjuk a tételt, hogy valami rothadt Dániában. Hisz nincs az a szélső-mameluk sem, a ki be nem látná, hogy parlamentünk sem mindenkép az az egészséges szervezet, melynek kéne, hogy legyen. De viszont, ne kívánja a baloldal, hogy épeszü ember a dolgoknak minden kézzelfogható ferdítését tiz, vagy akár száz még oly okos szép beszéd után elhigye. Nem illik egy nagy szervezet *részleges* baját úgy tüntetni fel, mintha e miatt az *egész test* oly betegségben szenvedne, a melyet *onnan* kellene kiirtani, a hol *nincs baj*, a hol minden rész annak rendje-módja szerint funkcionál. A mikor a „nemzet vezéré”-nek nemrég megfájdult a lába uja, bizonyára nem a szívet sietett Bécsbe gyógyíttatni, hanem beérte a lábuj helyrehozásával. Pedig a mi kifizamadott ellenzékünk csak afféle kisujja a parlamentnek nagyjában és egészében életerős és dologra képes testén.

Az ellenzéki pártok sokféle nyaralyája még nem egyértelmű a magyar parlamentarizmus halálos betegségével. Nincs már a magyar parlamentnek az az ellenzéki pártja, mely *pozitív, életképes* elveket vallana és azokat az *aktív* politikai terére át tudná vinni. Felsoroljuk rendre, hogy az egyes pártok és frakciók hová *sülyedtek* és miként rontották le nemcsak a maguk pozícióját, hanem az egész parlament

komolyságát és hitelének egy-egy részét? Nem tesszük. Kiki elfogulatlanul gondolkodó tudja, hányadán van a baloldallal. És tudja, mert lépten-nyomon látja azt is, hogy igenis *csak egy párt* az, mely egészséges elvi alapon állva, megbízható garanciát képes nyújtani arra, hogy a parlamentarizmus még mélyebbre sülyesztését s ezzel egy országos nagy bajt meg fog akadályozni. Ez pedig a *szabadelvű-párt*.

A szabadelvű kormány élén Bánffy Dezső báró miniszterelnök sohasem hunyt szemet azok előtt a bajok előtt sem, a melyekben a parlament igazán szenved. Annak idején bizonyára e téren is a tettek, a reformok emberének fog bizonyulni. De most, az országgyűlési ciklus végén és a millennium küszöbén ne várjuk tőle, hogy belemegy ily mélyreható alkotmányos újításokba.

Az ellenzéki pártok álljanak meg — ha tudnak — a lejtőn, melyen *ők maguk* mindmélyebbre sülyednek. Hogy velük együtt az egész parlament igazán ne sülyedjen, arról majd gondja lesz a helyét mindenha derekasan megálló többségnek.

— Az ellenzék hőbeszédűsége, melylyel a jövő évi költségvetés idejében való létrejöttét megakadályozta, bármit beszéljenek az ellenzéki újságok, hogy képviselőik csak a háza érdekében vették olyan kiméltlen és éles kritikai bonczkés alá a költségvetést, — a hazának és nemzetnek árt legtöbbit. Mert elfogulatlanul tekintve a helyzetet, mi az eredménye annak a tömérdek szónoklásnak? Egyszerűen az, hogy az 1896. év első hónapjaiban sem a *szegény hivatalnokok*

T Á R C Z A.

Gresham kapitány esernyője.

— George Pratkinson után. —

Mr. Olivier Gresham, kapitány az angol tengerészetnél, épen az nap érkezett meg kelet-indiai utazásából, mikor Londonban a világkiállítást megnyitották. E véletlen anynyira megörvendeztetete a kapitányt, hogy azonnal fölítette magában, mindennap ellátogatni oda, s a kiállított tárgyakat egy igazi angolhoz illő alaposággal megtekinteni kívált a festmények osztályát, amelyik iránt mr. Gresham nagy elöszeretettel viseltetett.

Délelőtti kilencz óraker már a képcsarnok előtt állott. Abban a pillanatban, mikor a terem küszöbét akarta átlépni, valaki visszatartotta kabátja szélénél fogva. Egy teremőr volt, aki udvariasan kijelentette, hogy a kapitány így nem mehet be. Miért? Mert ide csak esernyő nélkül szabad belépni.

A kapitány telivér angol volt, a ki könyv nélkül tudta a „Magna charta”-t. Méltatlankodása, a szabad állampolgár jogainak ilyen korlátozása föött, nem ismert határt. Ünnepelesen tiltakozott s meglehetősen kemény hangon támadta meg a kiállítási bizottságot, a mely valószínűleg szerződésre

lépett a menybeliekkal, hogy a kiállítás tartama alatt nem fog esni. Milyen jogon akarják a szabad angol polgárt abban meggátolni, hogy kedves és becses esernyőjét magával vigye?

Tudtára adták erre a kapitánynak, hogy a kiállítási bizottság is tiszteli az esernyőhordhatás jogát. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a bejáratoznál külön állványok vannak készítve, ahol egész Anglia esernyőit el lehetne helyezni. Csak tessék megpróbálni.

A kapitány újra tiltakozott. Még soha sem vált meg esernyőjétől s most sem hajlandó a kiállítási bizottság szeszélyeinek ilyen áldozatot hozni. Rosszul érzi magát ha hű kísérelőjét elhagyja s nem élvezheti kelően a világkiállítás csodáit, ha az esernyő nincsen vele. Amint különben a katalógusból kiténik, számos esernyő van az iparcsarnokban kiállítva, s ő nem is látja be, miért volna azok előbbre való, mint az övé. Azonfelül esernyője átadása folytán személyes szabadságában is csorbulás szenvedne, mivel ugyanazon ajtón kellene távoznia, a melyen bejött. Pedig ő nem tudja előre lesze erre keëve. A kiállításnak tizenhárom ajtaja van s ő valamennyire egyaránt igényt formál.

Mivel a kapitányt mindennek dacára sem akarták a képcsarnokba bocsátani, ünnepelesen hangon jelentette ki, hogy hivatozással a „Magne charte”-ra interpellá-

ciót fog intézni a miniszterhez. Aztán a többi tizenkétszer jelentette be tiltakozását és interpellációját aztán átadta esernyőjét.

A műremekek szemlélése némileg megnyugtatta háborgó lelkét s bölcsészi megadással indult kifelé. Itt azonban újra nagy próbára tették fi ozofiáját, mert az esernyő felügyeletével megbízott szolga egész penyt követelt tőle örzési díj fejében.

John Bull megszokta a nagy adókat. Tudja, hogy az állam nagy igényeket támaszt ellene s nem vonja ki magát a fizetés alól ha nem akadályozzák beleszóllási jogában.

Amint kibeszélte magát, fizet is. De ha csak a legcsekélyebb összegről van szó, melyet beleszóllás nélkül vetettek ki, úgy berzenkedik, mint egy kakas, a melyet a szemétdombján háborgattak. Inkább kidob husz fontot perköltség fejébe, semhogy egyetlen penyt fizetne, mely meggyőződése szerint jogtalan követelés.

Gresham kapitány tiltakozása a mely meggyőződés forrásából fakadt. — Szívesen fizeti az összes adókat, a kerületi, községi, állami és szegény adót, s még száz egyebet, de sohasem fogja Gresham megengedni, hogy a kiállítási bizottság rőjon reá adót!

Igen, ha saját jószántából bizta volna esernyőjét a szolgára, akkor ez követelhetne tőle kárpótlást, s megtagadás esetében meg is zálogolhatná őt. De tudvalevő dolog, hogy

előléptetésben és drágasági pótlékban nem részesülnek; sem az önkormányzati testületek a magasabb dotációt meg nem kapják; sem a földmívelés, szakoktatás és iparfejlesztés terén az erélyesebb és intenzívebb működés lehetővé téve nem lesz, sem a sürgetett reformokat tárgyalni vagy csak előkészíteni is nem lehet. Mert a kormányban és a törvényhozásban erre ideje nincs, mintán azt most már biztosra lehet venni, hogy az egész tél (tehát a parlamenti működésre a leghasznosabb idő) tökéletesen el van veszve a hasznos munkára nézve és csakis a meddő ellenzéki veszekedés foglalja el az állami költségvetésnek, semmiféle más alkotmányos országban ily módon nem történő megállapítását.

Belföldi hírek. (Az állami anyakönyvezés felülvizsgálása.) Hogy a belügyminiszterium magának teljes tájékoztatást szerezzen a felől, hogy az anyakönyvi hivatalok miként felelnek meg a közönség érdekeinek, az anyakönyvi osztály főnöke, dr. Lukács György szemleuttra indult és legelőbb a nagyobb városok anyakönyvi hivatalait vizsgálja meg. Ez alkalommal Szegeden pl. oly állapotokat talált, melynek minden francia- vagy németországi anyakönyvi hivatal dicsőségére válnának. — (A Justh-párt új elnöke.) A függetlenségi párt Justh-csoportja tegnapi délutáni gyűlésén örömmel fogadta az Ugron Gábor-párt multkori határozatát. Továbbá kimondta, hogy magáévá teszi az Ugron-párt ama határozatát is, hogy a kormánypárttal paktálni nem szabad. De kijelenti, hogy ők mindig ez alapon állottak és elvárják az Ugron-párttól, hogy még az egyesülés előtt ezen határozatot érvényre emelik pártjaikban. Ezután Justh Gyula lemondott az elnökségről s helyébe Kossuth Ferenczet választották.

Külföldi hírek. (Stambulov ellen.) A bolgár parlamenti bizottság befejezte a Stambulov elleni vizsgálatot és az előtte fekvő okmányokból azt a következtetést vontala, hogy Stambulov kormányzásának első idejéről fogva erőszakoskodásával megsemmisítette a választás szabadságát. Főlöleges költségeivel és egyeseknek nyújtott kedvezményekkel az államnak tetemes anyagi kárt is okozott. A bizottság azon a nézeten van, hogy az okmányok az ügyészségnek

adandók át a bűnsők üldözése céljából és fölhívja a szobranjet, hogy a hajdani minisztereket, még pedig: Tonceev igazságügyminisztert, Sallabasev pénzügyminisztert, Grekov belügyminisztert, Zivkov közoktatásügyi minisztert, Savov hadügyminisztert, Stranzky külügyminisztert, Slavkov igazságügyminisztert és Petkov közmunka-minisztert helyezze vád alá, az elhat Stambulov és Muttakorov örökösai ellen pedig indítsa meg a pört. — (Az olasz papi vagyonszerzés.) Az olasz képviselőházban Bovio javaslatot terjesztett elő a püspökségek számának leszállítása és a püspöki javak egy részének a szegényebb papság közt való szétosztása iránt.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 5.

A részletes budgetvita ma visszafelődött kezdetleges, általános stádiumába. Az *indemnítási* javaslatot Hegedüs Sándor rövid, szakszerű beszédben, a többség zajos helyeslése közt ajánlotta elfogadásra.

A nemzeti párt soraiból Bujanovits Sándor, a párton kívüliek részéről Péchy Tamás, a liberális szélsőbalról Komjáthy Béla, néppárti szélsőbalról Sima Ferencz beszéltek az indemnitás megadása ellen.

Előzőinél valamivel nagyobb figyelem mellett szólt fel Kossuth Ferencz, beszédének fősúlyát az önálló vámterület és teljes gazdasági függetlenség előnyének bizonyítására fektetvén.

Végezetül Lukács László pénzügyminiszter, a többség élénk tetszése között sorra szedte az összes ellenzéki kifogásokat s frappáns közvetlenséggel mutatta ki azoknak alaptalanságát.

A Ház az *indemnity-javaslatot* úgy általánosságban, mint részleteiben, tulnyomó többséggel megszavazta.

A napirend második tárgya, a jövő évi *ujoncz-jutalék* megajánlásáról szóló törvényjavaslat, megint élénk vitát provokált.

Männich Aurél előadói jeles beszéde után Thaly Kálmán követelte szokás szerint a honvédség számára a tüzéséget és a műszaki csapatokat.

Majd Ugron Gábor menyörögte el a maga ismerős görög-tüzes műviharát, Vajay után Bolgár Ferencz az idej hadgyakorla-

tok általános hibái és a velük kapcsolatos személyes ügyek körül hangoztatta aggodalmait.

Öt perc szünet után Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, a Ház zajos tetszése között nagy hatással polemizált az ellenzéki szónokokkal.

A Ház a javaslatot általánosságban, nagy többséggel megszavazta.

A részletes tárgyalás során:

Fejérváry báró teljesen megnyugtatta a Házat a honvédség kiképzetése körül felmerült aggályok felől.

A Ház a javaslat részleteit megszavazta s a vele összefüggő miniszteri jelentést vita nélkül tudomásul vette.

Ezután az interpellációkra került a sor

Makfalvy Géza, a nagyatádi állami ménék szembaja miatt interpellált.

Hock János megint sürgősen interpellált a girálts választásnál előforduló „választási visszaélések” iránt.

Perczel Dezső belügyminiszter előzetes válaszában kijelentette, hogy a sárosszabványi nemzetipárt feljelentése folytán már megtette a kellő tájékozás iránt az intézkedést.

Egy-két szó mi rólunk.

— Irta: KONCZ ÁKOS. —

Debreczen, decz. 6.

A vidéki újságírók f. hó 8-án Budapesten kongresszust tartanak, hogy megbeszéljék a vidéki hírlapírók ügyét, feltárják annak sebeit és így megismerve a bajok gyökerét, egyesült erővel gondoskodjanak a sebek begyógyításáról.

Ezen kongresszus, melyhez mi a legszébb reményeket fűzzük, a *Nagyváradi* eszméje volt. E szép multu lap szerkesztősége vetette fel a kongresszus megtartásának kérdését, melynek megoldásához mi is megígértük hozzájárulásunkat. A munka, mely e kongresszusra vár, kétségkívül nagyon kívánatos a vidéki hírlapírók ügyének megbeszélésére. És nekünk, a lelkes vezérek látára egy pillanatra sincs okunk kételkedni, hogy ez a gyülekezés a legszebb eredményeket fogja létrehozni.

A kongresszus egyik legfontosabb tárgya a vidéki hírlapírók országos egyesületének és nyugdíjintézetének megállapítása lesz

Gresham kapitány csakis az erőszaknak engedett. Milyen joggal követelik tőle az egy pennyt? Ki adott erre a bizottságnak jogot? Ő szerint ez jogbitortás, melyet nem törhet a ki szabad angolnak született. Fölszólítja a kiállítás összes látogatóit, hogy tegyék magukévá ezt a nagyfontosságú ügyet, s ne fizessék meg a penny-adót.

Mivel a drámai jelenet kissé hosszúra nyúlt s a jelenlevők két pártra kezdtek osztani, az ott levő első felügyelő egy szolgát küldött a kiállítás elnökségéhez, hogy értesítsék a sajtószerű esetről. Az elnök, a ki azonnal belátta, hogy excentrikus emberrel van dolga, kiadta a rendelkezést, hogy szolgáltsák ki a kapitánynak esernyőjét minden fizetés nélkül. — A szolga, a kit a vereség nagyon elkéséretett, kiadta ugyan az esernyőt, de ezt a megjegyzést tette:

„Ez egyszer ön a győztes, de biztosítom, hogy másod ízben nem jár ilyen jól!”

Gresham kapitány megvető arckifejezéssel mérte végig a szolgát, aztán így válaszolt:

„Hallja maga tacsókó! Nem azért vitakoztam önnel, hogy egy penny maradjon a zsebemben! Én csak azt kívánom, hogy törvényes jogaink ne csorbítottassanak. Küzdeni fogok amellett, hogy minden angol polgár esernyőjével jöhessen a kiállításba, vagy legalább ne fizessen adót azért, ami akarata ellenére történik. Azért is holnap, holnapután s mindennap elfogok jönni és szükség esetén

hat havi szabadságot kérek tervem keresztülvitelére!”

A kapitány másnap csakugyan megjelent esernyőjével a kiállítási területen. Szó nélkül adta át a corpus delictit, de megtagadta a fizetést. Ismét szóváltásra került a dolog, elküldtek a kiállítási elnökhöz, de ez nem volt jelen. Helyettese pedig reggelizett, azt üzenve, hogy adják ki ez esernyőt fizetés nélkül.

Magától értetődik, hogy a kapitány harmadnap is megjelent a kiállításon, mikor a bizottság történetesen éppen ülészett. Az elnök fölszólította a kapitányt, adja elő panaszt. Gresham kapitány az angol alkotmányt kezdte tárgyalni, az elnök fölszólította, hogy maradjon a dolagnál. Gresham újra ott folytatta, a hol félbeszakították; az elnök elvesztette türelmét és esernyőjével együtt kitasítottta.

Ilyen formán a jogi kérdés még mindig nem volt elintézve. A kapitány minden nap eljött esernyőjével s újra kezdte a harcot. A dolog sok port vert föl. A képcsarnokot valósággal ostromolták s a nagy néptömeg kísértte Gresham kapitányt, valahányszor esernyővel feltűnt a láthatáron. A legelegánsabb hölgyek óráig várták, hogy az angol szabadság jeles védőjét láthassák. Két szépirodalmi lap arcképét és életrajzát is közölte. Egyszer azonban a felügyelő megsokalta a dolgot s komolyan megtagadta az esernyő kiadását, ha Gresham nem fizeti le a taksát. Ez tanul hívta fel a jelenlevőket, az-

után ügyvédjéhez hajtott s rábizta ügyét. Nehány nap múlva a kerületi törvényszékhez husz ivnyi vádirat érkezett, melyben a kiállítási bizottság ellen panasz emeltetett, hogy a nagyérdemű Gresham kapitány jogos tulajdonát minden jog nélkül visszatartja. A vádiratban idézve volt a Magna charta egy pontja, melyből világosan kislült — legalább Osbold ügyvéd ur nézete szerint — hogy minden angol szabadon járhat bárhova esernyőjével s még ő felsége a királynő sem foszthatja meg e joga élvezetétől.

Az érdeklődés, melyet eddig a londoni lakosság aránylag csekély részétanusított az ügy iránt, most általános lett. A „Gresham contra Royal Cammison” esetről valamennyi lap megemlékezett, a newyorki „Herald” tudósítója meginterviewolta Greshamot s három ezer szóból álló kabinetsürgönyt küldött lapjának a „nagyérdemű” eseményről. Aznap, mikor a törvényszék a pört tárgyalta, ötszáz rendőr vette körül a törvényszéki épületet hogy az ezekre menő tömeget visszatartsa. A belépti jegyekkel valóságos agiotage-t üztek s egy boldondos lord száz frtot fizetett egy karzati állóhelyért.

A londoni ügyvédek körében óriási izgatottság uralkodott. A perrendtartás tizen- négyezer pontját átbeszéltek, hogy rájöjjenek, milyen kategóriába sorozandó az ügy. Vajjon az esernyő a toilette nélkülözhetlen alkatrésze-e vagy sem? That is the question.

Négy napig tartó tárgyalás után a törvényszék végre ítéletet mondott, a nagy kér-

mely kérdés ma vidéki zornalisták közzhatunk, ha sajtó munkásai mely nekik, meg semmi biztató re-

A kongresszus kérdéshez bővebb nem is foglalkozni dologra hívjuk tét, mely szintén séges vita tárgy megtartandó kon-

Ez pedig nem kvalifikáció né-

Haladó száz legcsekélyebb ö kvalifikációt kiv valóságos erdejét soknak, úgy, h valaki hivatalt b vány vagy diplom

És ez így vuk, hogy diplom képesítés nélkül észszel és velesz emberek, kik munkalörében, m után jutottak egy erőszakot diplom deznünk kell, ha minősítésre is ap

— általában tud az az ember vev az ömegáig tau egyedül csak arra támaszkodni, hog ad, észt is ad h

Már pedig, kezelésemélyzeté nagyobb foku ké ez megkivánni s akarják szolgál szellemi munka, általános művelts mondjuk minden milyet bármely

És e követel Nézzünk körül, lisztika világában hogy hírlapíró Egy kis élelmess ügyesség, fürgé ben azonban nagy

désben. Elhatároz ság köteles az nélkül visszaadni, ham kapitány azt hogy nem fizet é A kapitányt, s abban a vélemény nem kell fizetni. kötelezhető a dij

E határozat zett; a tömeg vá esernyő-üzletbe, esernyőt vásárolt, kezve ismét a ki de ott a legnagyobb kiállítás bizottsá megtagadta tőle

A kapitány tott s pört indit egy angol polgár elzárták a kiállit

Másnap tizez meg várta a kap tás főbejárata elő E hős helyet ben Gresham kap ság elnökét értes atengernagygyá r körül szerzett éré tétel mellett, ha

Az emléke Muzeumnak ajánd nyilatkozik a ter kiűzetni.

mely kérdés már régen foglalkoztatja a vidéki zornalisztákat, min nem is csodálkozhatunk, ha elgondoljuk, hogy a vidéki sajtó munkásai mindig félve néznek a jövőbe, mely nekik, megélhetésüknek igen sokszor semmi biztató reményt sem nyújt.

A kongresszuson majd lesz alkalmunk a kérdéshez bővebben hozzá szólni, most tehát nem is foglalkozunk azzal, hanem egy másik dologra hívjuk fel a vezető szellemek figyelmét, mely szintén megérdemli, hogy gazdasági vita tárgyává tétessék a nemsokára megtartandó kongresszuson.

Ez pedig nem más, mint a *hirlapírói kvalifikáció* ügye.

Haladó századunk ma már ugyiszólva a legcsekélyebb önálló szellemi munkától is kvalifikációt kíván; a minősítési törvények valóságos erdejét állították fel a paragrafusoknak, úgy, hogy ma már alig nyerhet valaki hivatalt bizonyos hivatalos bizonyítvány vagy diploma bizonyosága nélkül.

És ez így van jól. Mert bár nem tagadjuk, hogy diploma és valamelyes szakra való képesítés nélkül is találhatni bőséges házi észszel és veleszületett tehetséggel exzelláló embereket, kik otthonosabbak a maguk munkatérben, mint azok, kik gyótródések után jutottak egy kegyelmi, vagy kinnal kimerőszakolt diplomához mégis azonban örvendeznünk kell, ha a haladás törvényeit a minősítésre is applikálták, mert elvégre is — általában véve fel a dolgot — többet fog az ember tudni, ki szakmáját alfajától az ómegáig tanulja, mint egy olyan, ki egyedül csak arra a közmondásra kénytelen támaszkodni, hogy *akinek az Isten hivatalt ad, észét is ad hozzá.*

Már pedig, ha még az egyes hivatalok kezelőszemélyzetétől is megkivánják, a kisebb-nagyobb foku képesítést, miért ne lehetne ez megkivánni azoktól, kik a hirlapírást akarják szolgálni? Hiszen ez eminenter szellemi munka, mely sok tudást igényel, általános műveltséget feltételez és oly sok, mondjuk minden irányu ismeretet követel, melyet bármely más intelligens pálya.

És e követeléssel szemben mit látunk? Nézzünk körül, különösen a vidéki zornalisztika világában és azt fogjuk tapasztalni, hogy *hirlapíró nálunk lehet mindenki.* Egy kis élelmesség, néha mondva csinált ügyesség, fúrge észjárás, egy kis stíl, melyben azonban nagyító üveggel sem fedezhetünk

désben. Elhatározta, hogy a kiállítási bizottság köteles az esernyőt mindeu kárpótlás nélkül visszaadni, mivel tudták, hogy Gresham kapitány azzal a szándékkal adja át, hogy nem fizet érte, s mégis elfogadták tőle. A kapitányt, a bizottság megelőző eljárása abban a véleményben erősítette meg, hogy nem kell fizetni. Tehát a kapitány nem is kötelezhető a díj utólagos lefizetésére.

E határozat ellen a bizottság föllebbezett; a tömeg vállain vitte a kapitányt egy esernyő-üzletbe, ahol közköltésen egy új esernyőt vásároltak neki. Ezzel fölfegyverkezve ismét a kiállítás felé irányozta lépteit: de ott a legnagyobb meglepetésére, az egész kiállítási bizottságot találta együtt, a mely megtagadta tőle a beléphetési engedélyt.

A kapitány azonnal ügyvédjéhez hajtott s pört indított a bizottság ellen, mivel egy angol polgár előtt minden jog ellenére elzárták a kiállítás területét.

Másnap tízezernél nagyobb számu tömeg várta a kapitány megjelenését a kiállítás főbejárata előtt. De hiába várt.

A hős helyett egy levél érkezett, melyben Gresham kapitány a kiállítási bizottság elnökét értesítette, hogy a kormány őt altengernagygyá nevezte ki a hazai alkotmány körüli szerzett érdemeiért; de csak azon föltétel mellett, ha szonnal Ausztriába utazik.

Az emlékezetes esernyőt a Britich Múzeumnak ajándékozta, ha ez hajlandónak nyilatkozik a terhére rótt egy penny összegét kifizetni.

(A—d.)

fel egy mustármagot, na meg egy adag más egyéb, mit nem akarok megnevezni — és e kellékekkel lehet bárki emberfia is a közvélemény fabrikánsa és az obligát nagy hatalom szolgálója.

Ezek az abnormis állapotokon kellene a kongresszusnak valami uton-módon segíteni. Ki kellene például mondani, hogy a hirlapíró csak az lehet, ki bizonyos foku képesítéssel bír. Mert így olyanok is viselik a nevet, kik arra érdemteleneek, kompromitálják azokat, kik csakugyan hivatott hirlapírók és inkorrekt viselkedésükkel igen sokszor többet ártanak, mint használnak a vidéki hirlapírás ügyének. De nem akarom, hogy bárki is félre értsen. Nem mondom én azt, hogy egyetemi képesítéshez kössük a hirlapírás jogosultságát. Hanem igenis azt óhajthatjuk mindany nyian, kik ismerjük a kínóvéseket, hogy az a hirlapíró legyen első sorban megvesztegethetetlen, hozzáférhetlen jellem, ki gyöngénádként ne ingadozzék, meggyőződését ne tekintse köpenyegnek, melyet az időjárásához alkalmazunk és a bohéme élet tuhajtasával ne menjen arra a lejtőre, melyen elforgácsolva szellemi erőit csak nagy nehezen tarthatja fenn magát ideig-óráig.

Erkölcsei köteleességem azonban egyben kijelenteni, hogy ezeket a fent említett kínóvéseket nem a professzionatus hirlapíróknál találjuk, hanem azoknál, kik ilyenekül tolják fel magukat anélkül, hogy csak valamelyes munkásságukkal is rászolgáltak volna e címre. Éppen azért a hivatott hirlapíróknak azon kell lenni, hogy az ilyen ingredienziáktól megszabaduljon a sajtó, nehogy a nagyközönség egy kalap alá vegye a hivatott és nem hivatott újságírókat.

Ennyit találtunk szükségesnek elmondani a hirlapírói kvalifikációról most, a kongresszus megtartásának előestéjén. Nagyon örvendénénk, ha mások is hozzájárulnának tapasztalatuk biztonságával e kérdéshez. Ma csak a nagy általános vonásokat jelöltük meg, hogy pedig mennyiben van igazunk e kérdés felvetésénél, azt a közönség és a professzionatus hirlapíró kollegák ítéletére bizzuk.

Irodalom — Művészet.

* A *"Magyar Nemzet Története"* Szalay és Baróti e kiváló értékű munkájából most jelent meg a 12. füzet, melyben Nagy Lajos uralkodása van elbeszélve. A füzet melléklete remekül reprodukálja Benczur Gyulának azt a Hunyadi László bucsuja cz. hires festményét, a mely a nemzeti muzeum képtárána egyik legfőbb ékessége. A szövegbe nyomott illusztrációk is nagy számuak, és egytől egyig igen érdekesek. Köztük van: Nagy Lajos király ezüst érme, Velencez lát képe. Ezzel részlet S t Simon ereklyetartó koporsójáról. Johanna királyné síremléke. IV. Károly császár. A rukensteini vár falfestménye. Nagy Lajos anyja és címere. A kassai templom homlokzata. Töredék Nagy Lajos király sarkóvéré. A Szalay-Baróti féle millénárius munkát a közönség oly rendkívül kedvezően fogadta, hogy valóban felesleges azt ujabban és a legmelegebben ajánlanunk. Csak annyit, hogy az I. kötet remek díszkötésben már kapható és hogy nemsokára a II. kötet megjelenésével a munka fele teljesen készen lesz. A megrendelések a kiadó céghez intézendők. Wodianer F. és fia Lampel R. Andrassy ut 21.

* Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története című nagyszabásu munkából most jelent meg a 49. füzet, melyben Graza György a *Debreczenbe való menekülést írja rendkívül élénken.* A füzet egykoru képei ezek: Részlet a moóri csatából. *Menekülés Debreczenbe* 1849. január elején, Kossuth Lajos hivatalos pecsétje, Kirohanás Komáromból 1849. febr. 24. Petőfi nyugóhelye. Götz osztrák tábornok halála a váci csatában 1849. ápril. 10-én. Részlet a temesvári csatából. Rómer Flóris. Josefstadt magyar foglyok, Laky Döme, Illésy, Sándor, Silye Gábor, Keszi Hajdu Lajos.

Egyházi élet.

Presbiterválasztás.

A debreczeni ágost. hitv. ev. egyház tanács a gyülekezet tagjaihoz a következő értesítést bocsátotta ki:

1. Az egyháztanács 1889. decz. 8-án választott tagjainak megbízatása lejárván, választás által kiegészítendő. 2. Választándó: *14 presbyter* és *1 másodjegyző.* 3. A választás olyképen történik, hogy a szavazó aláhuzza a jelöltek közül azok nevét, a kiket megválasztani kíván. Az így kijegyzett szavazó-ív összehajtva, a szavazat-szedő bizottságnak adandó. 4. A szavazatok f. é. december 8-án (vasárnap) a Miklós-utca 1905/6. sz. a. levő iskolánkban átadandók, hol azokat a szavazat-szedő bizottság délután 11—12 óra közt, délután 2—4 óra közt áveszi. 5. A törvényes gyakorlat szerint választásra kijelöltettek: a) *Másodjegyzők:* Dr. Galánffy János törv. sz. jegyző. Dr. Horvay Róbert tanár, Rizner Károly hivatalnok. b) *Presbitereknek:* Altzauer Károly mozd. v., Bárdos Géza hivatalnok, id. Boczkó Sámuel magánzó, *ifj. Boczkó Sámuel rfők., Droppa Emil kereskedő, *Forgách Károly magánzó, Gebauer Károly gyáros, Gyürky Lajos m. á. v. hiv., Halupka József szűrszabó, *Herdliczka Béla irodatiszt, Huttlész Kázmér földbírt., Harmath György tanár, Julow Lajos gyáros, *Kaszanyitzky Endre kereskedő, Kolossa Ádám pénztáros, Kronauer Gyula főgépész, Kun József késes, Kiss Lajos kiskereskedő, Krämer Lajos állatorvos, Kutas Lajos kereskedő, Lázár Árpád m. á. v. hivatalnok, Laszgalner Kálmán főmérnök, Malatinszky Ferenc szűrszabó, Maurer Emil gazdálkodó, Mauchs Imre m. á. v. hivatalnok, Majerszky Mihály m. á. v. ellenőr, Mayer Emil gözm. igazgató, Oláh Gyula kereskedő, Oláh Károly kereskedő, Palecskó Pál hivatalnok, Paraszkay Gyula hivatalnok, Prunyi István kereskedő, *Raics Lajos kereskedő, Róth János cipész, *Steinacker Sándor számt., Stenczel Lajos m. á. v. ellenőr, *Szepessy Gusztáv magánzó, Szojka Gyula tanár, *Tamássy Béla gyógyszerész, Thieszen Herman festő, Trnka Ferencz gépész, Wagner György hivatalnok. 6. A (*) csillaggal jellettek a kilépett presbiterok, kik újból megválaszthatók. 7. Szavazati joggal bír az egyháznak minden önálló férfi és nő tagja (családfő, özvegy vagy egyes házasságban élő nő), ki mult 1894 évi egyházi adóját kifizette. A ki szavazati joggal bír és szavazó-ívet nem kapott, sziveskedjék ez iránt a lelkészi hivatalhoz (Miklós-utca 1905/6 sz. a. 1ső emelet) fordulni. Debreczenben az 1895-ik év november hó 2-án tartott egyh. t. gyűlésből. Az ág. hitv. ev. egyháztanács.

S z i n h á z.

Tegnap az előre hirdetett *"Kis herceg"* helyett a *Pajor Emilia* betegsége miatt ismét *"Sarah Grófnő"* adták elő s épen olyan kitünő precizitással, mint a hogy azt már tegnapról méltattuk. Nincs több mondani valónk hozzá, csak megelégedésünkre szolgál, ha ilyen művészi színvonalon álló előadásokat láthatunk.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy miután az új igazgató, Komjáthy ur épen itt időzik, ezt az előadást is látta, bizonyára tudni fogja, hogy kiket igyekezzék megnyerni tagjaival azok közül a kitünőségek közül, a kiket Sarah grófnőben szerepelni látott.

* *A győri színházat* tíz pályázó közül Csóka Sándor miskolczi szinigazgató kapta meg, — a ki ma táviratilag kérte visszaküldetni Debreczenben lévő 10000 forintos biztosítékát.

* *Műsorváltozás.* A holnapra hirdetett *Kis Alamuszi* operette *Margó Zelma* betegsége miatt elmarad és helyette a *Kis herceg* Malthoc és Halévy operettje kerül színre.

Városi és megyei hírek.

Debreczen a múlt hónapban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

A közigazgatási bizottság tegnapi ülése iránt szokatlan érdeklődés mutatkozott. — Ez a kíváncsiság könnyen érthető. Mert a bizottság ajánlatától függ, kik fogják újévtől kezdve jegyes párok előtt fölnyitni a boldog házasság élet kapuit, vagy néppárti nyelven szólván, kik lesznek a „*polgári papok*”. A közigazgatási bizottság egy szűkebb körű bizottsága, mely a pályázatok megrostálásával volt megbízva, napokon keresztül mélyeséges titkot csinált az ajánlásból sikerült is neki ezt a nagy titkot a legutolsó perzig megőriznie. Az anyakönyvvezető hivatalára egyhangulag ajánlják *Budaházy Endre* Hajdúvármegye tiszteletbeli főszámvévőjét, a kinek mosolygó gömbölyű arcához pompásan fog passzolni a koronás nemzetiszínű öv, — helyettesül pedig *Nagy Gyula* járásbírói ígatót hozták javaslatba, ki legutoljára adta be pályázati kérvényét.

A tegnapi ülés szokatlanul népes volt. *Dégenfeld József* gróf főispán elnöklése alatt jelen voltak: *Simonffy Imre* kir. tan. polgármester, *Vértessy István* főjegyző, *Stahl Géza* főmérnök, *Eötvös K. Lajos*, *Lengyel Imre*, *Kovács József* ügyvéd, *Szűcs Antal*, *Steinfeld Mihály*, *Kósa Zsigmond* kir. ügyész, *Király Gyula* tanácsos, *Pálffy Gábor*, *Sárváry Gyula* dr., *Hajdu Gyula* tanácsos, *Latinovics Mihály* főmérnök, *Szunyogh Sándor* kir. tan. pénzügyigazgató, *Márk Endre*, *Jámbor Ferencz*, *Armós Bálint*, *Vecsey Imre* tanácsos, *Sesztina Lajos*, *Öry Sámuel* árvaszéki elnök, *Ábrahám László* főügyész.

A szakelődők jelentései november hónapról olvastattak fel legelőször.

E jelentésből közöljük a következőket:

A polgármester jelentése

Szerint a rendőrség novemberben lopásért 10, orgazdaságért 1, kibégésért és csavargásért 105 egyént tartóztatott le. A tolonczok és kényszerutlevéllel kiutasítottak száma 67 volt. Iparigazolvány 19, munka-könyv pedig 76 db. adatott ki. A katonaság létszáma volt 1283 kőzshadseregbeli 207 lóval, 1199 honvéd 177 lóval. A lakosság állami egyenes adóban befizetett 89446 frtot, 6 1/2 % községi adóban 3574 frtot, utadóban 7302 frtot.

A tisztii főorvos

az előző hónapoz képest a közegészségi állapot kedvezőbbre fordulásáról jelentett. A megbetegedések kevesebb számmal fordultak elő és a kiskorúak között járványosan uralkodott kanyaró és vörheny már november közepén elvesztvén járványos jellegét, csak szóróványosan észleltettek. Heveny ragadós betegségek közül meg a hagymáz és ronszoló toroklob fordult elő.

Népésedés. Született a város belső és külső területén 158 ev. ref., 30 r. kath., 10 g. kath., 3 ág. ev., 18 izraelita, összesen 114 fiu, 105 leány — 219 gyermek **Meghalt** 126 ev. ref., 28 r. kath., 4 ág. ev. és 17 izr. — összesen 91 fi 84 nő — 175 egyén. **Házasságra** lépett 46 pár ev. ref., 9 pár r. kath., 2 pár g. kath., 2 pár ág. ev. és 3 pár izr. összesen 52 pár.

A pénzügyigazgató jelentette,

hogy egyenes adóban novemberben befolyt 93060 frt 56 kr. 11073 frttal kevesebb mint az előző évi novemberben; a hátralék november végén 235005 frt 23 kr. H. admentességi díj befizetett 444 frt 26 kr. Bélyegjövődék befolyt (Hajdumegyét is beleértve) 14072 frt 25 kr. — jogilleték 17189 frt 92 kr. — díjjövődék 551 frt 02 kr. — dohányjövődék (Hajdumegye fogyasztását is

számítva) 51523 frt. 82 kr. 4103 frttal több mint tavaly ilyenkor; határvámjövődék az egész vámkörzet területén 5749 frt 29 kr. — fogyasztási és italadó 37663 frt 02 kr. 8010 frttal több, mint a múlt évi novemberben. Az adóösszeírás már novemberben megindult.

A kir. tanfelügyelő

különféle irodai munkák elvégzéséről, iskolák látogatásáról, hatáskörébe tartozó ügyek ellátásáról jelent. Végül jelenti, hogy a várostól érbe nyervén a volt rabkertet a tanítói árvák számára, ezzel az árvák kertészeti oktatása biztosítva lett; — az árvaháznál pedig felépülvén a gazdasági melléképület: a háztartás és házi állat-tenyésztés gyakorlati oktatására kiálkozik jó alkalom.

A vasuti lopások.

A polgármesteri jelentés felolvasása után *Kósa Zsigmond* kir. ügyész a bizottság figyelmét a vasuti indóháznál utóbbi időkben gyakori lett lopásokra hívta fel. A szállítványokat felvágják és a legnagyobb s legvakmerőbb tolvajlásokat viszik véghez. Az állomáson őrt álló két rendőr kevés a vagyon- és személy-biztonság védelmére; kérte a közigazgatási bizottságot, hogy intézkedjék, miszerint a vasutnál szolgálatot teljesítő rendőri létszám legalább is négyre emeltessék.

Simonffy Imre polgármester reflektál *Kósa* felszólalására s kifejti, hogy nem képes a kir. ügyész kérését teljesíteni, mert a rendőri létszám oly csekély, hogy nem jut ember. A kocsi feltörését, mint eddig legtöbb esetben felmerült, a vasuti alkalmazottak követték el, azt pedig a rendőröknek ellenőrizni nem lehet.

Elnöklő főispán azt hiszi, hogy a rendőri létszám szaporítását a közigazgatási bizottság el nem határozhatja, ezen indítványt kiadják a tanácsnak azzal a felhívással, hogy intézkedjék, miszerint az indóháznál a vagyonbiztonság tekintetében nagyobb ellenőrzés végett több rendőrt alkalmazzon. A bizottság elfogadta a főispán előterjesztését.

Ajánlatok az anyakönyvvezetőségre.

Ezután került sor az ülés legfontosabb tárgyára: az anyakönyvvezető hivatalra pályázók kandidálására.

Vecsey Imre tanácsnok olvasta fel a pályázati kérvények elbírálásával megbízott küldöttség jelentését. Az albizottság az anyakönyvvezetői állásra 12 pályázó egyén közül a legjobb lelkiismerettel *Budaházy Endrét*, az anyakönyvvezető helyettesi állásra pedig 13 pályázó közül *Nagy Gyula* debreczeni járásbírói irnok-kiadót hozta javaslatba. A közigazgatási bizottság minden vita nélkül egyhangulag hozzájárult ezen javaslatához és az említett két egyént terjeszti föl kinevezés végett a belügyminiszterhez, mint akik megfelelő minősítéssel bírnak, Debreczenben közbecsülésben álló, kifogástalan jellemű és jó modorúnak ösmert egyének. Kéri egyúttal a bizottság az ajánlottak mielőbbi kinevezését és az anyakönyvvezetéssel megbízott városi tisztviselők fölmentését.

* **A rabkert bérbeadása.** A városi tanács a rabkertet, melyet 1880. év óta a kir. ügyészség ültetvényekkel, virágházzal, lakóépülettel szépen berendezett, évi 50 frtért 12 évre bérbeadta az országos tanítói árvaháznak kertészeti oktatási czélokra. A bérlet ez évi november 1-jén kezdődik. Az egész terület két hold és 592 □ öl.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az íratár a teleknek felvi.

lágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényeséknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírói szobái kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Délélt: Hétfőn, Csütörtökön, Kedden 11—12 óráig. Szerdán, Pénteken, Szombaton 9—11 óráig. Délután: Minden hétköznap 2—5 óráig. Vasárnap déléltől 9—12 óráig.

A Göcsey-egyesület „Otthon“-a Keresk akadémia palotájában.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A készítő egyesület óreálisokai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kezdés a n előkészítő csoport. Szerdán és pénteken a haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Színház mindennap este 7 órakor.

December 7. A debreczeni zenede és Fröbel gyermekkert-egylet tombolával egybekötött táncszestélye a „Bika“ dísztermében.

December 7. *Frics József* és *Kenderessé Lajos* jubileuma a „Bika“ szállóiban.

December 8. Presbiter választás az ág. ev. egyházban.

December 11. Városi bizottsági tagok választása Hatvan- Kossuth- és Piacz-utcákon.

December 12. Hajdúvármegye közgyűlése.

December 15. A „Zion“ debreczeni betegsegélyző egylet“ hálalétele.

December 15. A kőztyesítő egyesület közgyűlése.

December 20. Nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése a város háza nagytanácstermében.

December 23. Hajdúvármegye tisztújító közgyűlése.

December 26. A debreczeni munkás dal-egylet dalalétele a „Korona“ vendéglőben.

December 26. A debreczeni iparos ifjuság önképző egyletének bálja a „Bika“-szálló dísztermében.

December 31. A „Zion“ debreczeni betegsegélyző egylet Sylvester-estélye.

Január 18. A debreczeni jótékony nőegylet kárton-bálja.

Január 25. A Polgári-kör bálja az „Arany Bika“ dísztermében.

— **Debreczen a millenniumon.** Debreczen mezőgazdasága gazdag és változatos gyűjteménnyel lesz képviselve az ezredéves kiállításon, *Szűcs Mihály* gazdasági tanintézeti igazgató e csoport rendezője már összegyűjtötte a kiállítandó tárgyak nagy részét és azokból helyi kiállítást rendez a mezőrendőrség volt helyiségében a színház mellett, mielőtt Budapestre felküldetnének. De mi lesz a nemes város többi kiállításából? Egy millenniumi történelmi festményre több mint egy évvel ezelőtt 4000 frtot szavazott meg a közgyűlés; de a kép tárgya máig sincs kiválasztva, annyival inkább nincs megrendelve a festmény. A tanács fölvette a programba a város erdőségeinek és kiválóbb középületeinek bemutatását is, de nem halunk semmit e tanácsi határozat végrehajtásáról. — Talán nagyon is ideje volna e tekintetben is cselekedni, — mert egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy megnyilik a kiállítás és Debreczen méltóképen nem lesz ott képviselve. Uraim! Az Istenért ne patopáloskodjunk tovább!

— **Dr. Csengeri János egyetemi tanár.** A Kolozsvárott megürlt második Classica filologiai tanszék betöltésére a kolozsvári filozófiai kar, mint értesülünk, már megtette javaslatát. Első helyen ajánlotta kinevezésre dr. *Csengeri János* budapesti magántanárt s a mint a gymnásium rendes tanárát, aki városunk szűrtte s egyizben helyettes tanár is volt a debreczeni főgymnáziumban, második helyen pedig dr. *Némethy Géza* budapesti egyetemi tanárt s főgymnásiumi rendes tanárt.

— **Miv**
vezetőkhoz?
hivataloknál s
mert nem vis
mányokat, a
got kell igaz
roljuk ez ok
vel igazolhat
levél, házass
könyv, iparig
vagy hadme
okmány, de e
tott más okr

— **A vi**
vidéki sajtó
8-án vasárna
kezéseit s ez
gresszusokat
létesítése tár
programja
és vacsora a
szerint. Vas
zés a „New
órákor indul
állítás igazg
kalauzolósa
munkálatait.
czeni csáro
kiállítási ig
órákor, esetl
ban a hírlap
sorát az e c
fogja előter
az „Otthon“
kongresszus
képviseli, ki
honnan csak
létében a la
lapunk főm

— **Az**
Az országos
elbocsátotta
hetest, Sze
az elbocsátá
Gerőby F
nevében 12
hogy az ig
roit s a pé
tehat az is
12 frtot. A
hamarosan
tónak, mire
jóbít elfog
ügyészséghe

— **Tol**
másfélhónap
mazva a G
s ragadós
tapadt port
üzletből s
aztán elbo
kedőket fig
Szilágyi,
dott, tegna
Tóth Gyul
szetesen az
lőszinüleg
pár hónapig
ház pricse

— **M**
fiskálisról
történetet,
szerető ura
egyedül ig
fűlég be
bélelt teli
csillogó sz
akadtak m
hogy a nő
csélya s sz
né, ha mel
mint a mű
szíve han
eszébe jut
s rövid be
hölgy mor
felét, csup
öt Aranka
siető pár
hold. Aran
még virra

— Mivel kell menni az anyakönyvvezetőkhez? Az állami anyakönyvvezető hivataloknál sokszor visszautasítják a feleket, mert nem viszik magokkal a szükséges okmányokat, a melyekkel a személyazonosságot kell igazolniok. Tájékoztató végett felsoroljuk ez okmányokat, a melyek bármelyikével igazolhatják magokat a felek: keresztlevél, házasságlevél, kinevezési okmány, adókönyv, iparigazolvány, munka-, cseléd-, katonavagy hadmentességi könyv és végelbocsátási okmány, de elfogadnak hatóság által kiállított más okmányokat is.

— **A vidéki hírlapírók Budapestén.** A vidéki sajtó képviselői tudvalevőleg a hó 8-án vasárnap tekintik meg a kiállítás építkezéseit s ez alkalommal tartják meg kongresszusokat egy országos hírlapírószövetség létesítése tárgyában. A fővárosban időzésük programja ez: Szombaton ismerkedő este és vacsora az „Otthon“-ban. Vacsora étlap szerint. Vasárnap reggel 7 órákor gyülekezés a „New-York“ kávéházban s onnan 9 órákor indulás a kiállítás területére. A kiállítás igazgatósága fogadja a vendégeket s kalauzólása mellett tekintik meg a kiállítás munkálatait. Déli 12 órákor ebéd a debreczeni csárdában, a hol a vidéki kollégák a kiállítási igazgatóság vendégei. Délután 2 órákor, esetleg 3-kor kezdődik az „Otthon“-ban a hírlapírói értekezlet, melynek tárgysorát az e célból kiküldött vidéki bizottság fogja előterjeszteni. Este 8 órákor vacsora az „Otthon“-ban. A Debreczeni Ellenort a kongresszuson *Koncz Ákos* felelős szerkesztő képviseli, ki már ma felutazott Budapestre, honnan csak a jövő héten tér vissza. Távollétében a lap szerkesztéséért *Zoltai Lajos*, lapunk főmunkatársa lesz felelős.

— **Az elbocsátott cseléd osalása.** Az országos tanítói árház igazgatója tegnapi elbocsátotta az intézetnél alkalmazásban volt hetest, *Szentjóni Mártont*. A volt cselédnek az elbocsátás után első dolga volt elmenni *Geréby Fülöp* üzletébe s onnan gazdája nevében 12 frtot kért. Azt mondta ugyanis, hogy az igazgató a piacon valamit vásárolt s a pénzes tárczáját otthon felelte, kérte tehát az ismerős üzletből délutánig kölcsön 12 frtot. Adtak neki azonnal, de egyuttal hamarosan tudomására is hozták az igazgatónak, mire a család napfényre jött. *Szentjóni* elfogták s ügyét áttették a kir. ügyészséghez.

— **Tolvaj hetes.** *Szilágyi Gábor* hetes, másfél hónapig volt ilyen minőségben alkalmazva a *Geréby Fülöp*-féle kereskedésben s ragados kezei már észre vették az oda-tapadt portékát. 20 kiló srét tűnt el az üzletből s a gyanu a hetesre esett, a kit aztán elbocsátottak, de egyuttal a vaskereskedőket figyelmeztették az elveszett árukra. *Szilágyi*, a ki az intézkedésről mit sem tudott, tegnap bevitte a zacskóba öntött srétet *Tóth Gyula* vaskereskedésébe, a hol természetesen azonnal letartóztatták. A srétek valószínűleg a tolvajt találják úgy, hogy egy pár hónapig fogja nyomni az új kerületi fogház pricseit. Áttétették a kir. ügyészséghez.

— **Meglopott jószívű ifju.** Egy fiatal fiskálisról beszélnek az alábbi tragikomikus történetet, amely csakis jó szívé vendégszerető urakkal eszketik meg. Tegnap este egyedül igyekezett hazafelé. A hideg ellen füléig behuzta magát mókusz-szőrmével bélelt téli kabátjába, midőn tüzes villányitól oszillogó szemei egy feléje lebegő női alakon akadtak meg. A helyzet kétségtelenné tette, hogy a nő utjának aligha van biztos végcsélja s szívesen fogadja ez, már tudniillik a nő, ha melegebb szobával kínálja meg valaki, mint a milyen az övé. A mi ügyvédünk szíve hamar felebaráti részvételre gyuladt, eszébe jutván a biblia szamaritanus példája s rövid bemutatkozás után, melynél csak a hölgy mondta meg a nevét, annak is csak a felét, csupán a keresztnevét, hogy tudniillik őt Arankának hívják, már egy karanfogyva siető párra mosolygott ezüstös fényvel a hold. Aranka kisasszony kiváló tapintattal még virradat előtt eltávozott a kellemes

garazon lakásról. A vendéglátó ur csak később vette észre, hogy a hölgyecske nem elégedett meg avval, hogy készséggel megosztotta vele szállását, mert harmincz forintot zsebre vágott egy őrizetlen pillanatban. Ha csak hálából tette, akkor némely kisasszonyoknak furcsa fogalmaik lehetnek a háláról.

— **A cipész ipar-társulat estélye**, mint az előjelekből ítélni lehet, igen sikerültnek ígérkezik. A rendezőség mindent elkövet, hogy ez első estélyével a közönséget a jövőre nézve is, állandó pártolásának megnyerhesse. Tisztelettel kérjük az érdeklődő közönséget, hogy a vacsora-jegyeket lehetőleg 7-én estig beszeresni sziveskedjenek, hogy a rendezőség a létszámról lehetőleg tájékozva lehessen. Jegyek előre válthatók *Nemes Gábor*, *Cziczó Lajos* és *Weidner Gusztáv* urak üzleteiben. A rendezőség.

— **A két Pálfi János.** Az egyik Pálfi Jánost, 13-14 éves inagyereket, a ki több lopás elkövetése után Debreczenből megszőkött, ma Nagyváradról visszatonlonczolták s *Végh Gyula* rendőr-alkapitány erkölcsi leczkérése után áttették a kir. ügyészséghez. A másik Pálfi Jánost, a csavargót, ma reggel 7 órákor a rendőrök szedték fel a Hatvan-utca végén a vasut mellől, hova valószínűleg pálinka mámorea fektette le. Megdermedve a hidegtől, eszméletlenül szállították a köz-kórházba, a hol nem sok reményt fűznek nyomorúságos életéhez.

— **Presbyterium-választás.** Az ágost. hitv. ev. egyháztanács f. é. december 8-án azaz vasárnap választás útján kiegészítetik. Választandó 14 presbyter és 1 másodjegyző. A szavazatok az említett napon d. e. 11-12 óra közt, d. u. 2-4 óra közt elemi iskolánk helyiségében a szavazat-szedő bizottságnak adandók át. Szavazati joggal bírnak az egyház onálló férfi- és nő-tagjai (özevgy vagy vegyes házasságban élő nő). A ki szavazó-ívet nem kapott, sziveskedjék ez iránt a lelkészi hivatalhoz (Miklós-u. 1905/6. sz. I. emelet) fordulni. Az ág. hitv. ev. egyháztanács.

— **Felolvasás.** Az iparos-kör helyiségében (Szedlák-ház) f. hó 8-án vasárnap délután 4 órákor *Vántsa György* ipartanító felolvasást fog tartani. E felolvasásra a kör tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

— **A postai csomagban szabad levelet is küldeni.** A közönség sűrű zaklatásával járó jövedéki eljárást szüntették meg közelebb, mint értesülünk, a pénzügyminiszter. Igen gyakran merültek ugyanis föl panaszok az iránt, hogy a pénzügyi közegek a postán szállított csomagokban elhelyezett levelek miatt is jövedéki eljárást indítottak meg, holott leveleiknek postai csomagokban való szállítása a törvény rendelkezéseivel nincs ellentétben, feltéve, hogy nem a földadó, sem a címzett a szállított levelek gyűjtésével, illetőleg kézbesítésével üzletszerűen nem foglalkozik. A miniszter, egyetértve a kereskedelmi miniszterrel, elrendelte ennél fogva, hogy a pénzügyi közegek a postai csomagokban elhelyezett leveleket, még ha több is van egy csomagban, ne leletezzék meg, illetőleg azok miatt jövedéki eljárás ne indítsanak, kivéve az oly eseteket, midőn megállapítottatik, hogy a földadó vagy a címzett az így szállított levelek gyűjtésével üzletszerűen foglalkozik.

— **Debreczenben nincs járványos állatbetegség.** A városi hatósági állatorvos ma jelentést tett az I. foku állategészségügyi hatóságnak, melyben — az érdekelt gazdaközönségnek és kereskedői köröknek valószínűleg nagy megnyugvására — arról értesít, hogy ez időszerint, sem a városban, sem annak külterületén a hasznos házi állatok között semmiféle járványos betegség nincs. A Földművelési Értékesítő legutóbbi számában ugyan Debreczenben 12 helyen van száj és körömfájás jelezve, pedig ezt már az állami állatorvos néhány nap előtt Budapestre,

illetékes helyre írásbelileg tett jelentésében kettőre redukálta. Azóta azon a két helyen is megszűnt a betegség.

— **A debreczeni első asztaltársaság**, ez az ifjukorát élő és sok tagot számláló társaság, a karácsonyi ünnepek közeledésével szintén megteszi intézkedéseit arra nézve, hogy maga elé tűzött céljának megfelelően, gyakorolja a jótékonyt. A qui miscuit utile dulci elvénél fogva vigadva tesz jót ez egyesület s a fehér asztal vig hangulatából, a tagok áldozatkészsége folytán átszarmazik a karácsonyi ünnepekre az általuk segélyezendő szegényekre is. A humanus társaság pénztárába eddig begyűlt összeg mikénti felhasználását folyó hó 19-én este 8 órákor határozza el, mely alkalomra a tagokat ez uton is meghívja az intézőség *Törő Imre* nagy-csapó-utcai vendéglőjébe.

— **Pisztolypárba!** *Szóllósy* Rezső gazdasz és *Lichtblau* Albert az önkéntességre előkészítő tanfolyam vezetője ma reggel a város külterületén pisztolypárba vitak. Mindkét fél sértetlen maradt.

— **A fogyasztási adó-hivatal főnöke.** A fogyasztási- és italmérési adók kezelésével foglalkozó hivatal főnökét már kinevezte a városi tanács. — E fontos bizalmi állást *Papp László* helybéli lakossal töltötte be, a ki Debreczen szabad királyi város fogyasztási- és italmérési adók bérletének üzemeltetője czímet fogja viselni. — *Papp László* kinevezésével azt hisszük az is irányíthatta a tanácsot, hogy az a konzorcium, mely helybéli fogyasztásra kötelezett polgárokból alakult, az utolsó három év alatt szintén *Papp Lászlóra* bízta ügyei vezetését és így azokat *Papp Lászlóval* senki jobban nem érmerheti.

— **A vigyázatlanság következménye.** Tegnap délután a nagytemplom mellett az ev. ref. egyház újonnan épített egyemeletes házából bontogatták az állást. A munkások nagy sebbel-lobbal egymásután borították el a hatalmas gerendákat, miközben *Szűcs Jánosné* mester-asszony a bomló állás mellett haladt el. Épen ekkor dőlt el egyik súlyos fa-oszlop s végével a lassan tavavonuló *Szűcsné* érte. Kevés hiba volt, hogy agyon nem ütötte az asszonyt, de így is elég súlyos sérülést ejtett rajta, téli bundáját pedig letépte róla. A beteg fekvő *Szűcsné* helyett férje tett panaszt a munkavezető ellen, követelvé a bunda árának, az orvosi és gyógy-szertári költségek megtérítését. Az asszony sérülése nem halálos.

Táviratok.

Az osztálysorsjáték mai legnagyobb nyeresége.

Budapest, december 6. (A Debreczeni *Ellenör* eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték húzása ma délelőtt óriási közönség jelenlétében vette kezdetét. A mai nap legnagyobb nyeresége 8000 korona volt, melyet a 64,362 szám nyert.

A stomfai választás.

Budapest, december 6. (A Debreczeni *Ellenör* saját tudósítójától.) A stomfai képi viselőválasztásnál ma délig *Latkóczy* kapott 787, *Otocska* 327 szavazatot. *Latkóczy* győzelme bizonyos.

Vád alá helyezett tüntetők.

Budapest, december 6. (A Debreczeni *Ellenör* saját tudósítójától.) A Lepsényi néppárti heczszervezőit br. *Kaas Ivort*, dr. *Kontur Bélát*, *Biró Zoltánt* és *Decsei Istvánt* büntetés magasztalásáért az ügyészség vád alá helyezi.

Külömfélék.

+ **Asszonyok tartománya Oroszországban.** A szmolenszki kormányzóóságban, Oroszországban, valóságos asszony-királyság van. Területe tizenöt négyszög verszt és több faluból áll, melynek lakói régebben a Benjukov-kolostor jobbágyai voltak. Ezt a vidéket azért nevezték el asszonyországnak, mert az év legnagyobb részén át legtöbbnyire asszonyok és gyermekek laknak ott, míg az ősszer munkaképes férfi lakosság a tavasz kezdetén ács munkára szegődik el Oroszország minden részébe, néha 500 versztnyi távolságra, sőt messzebbre is. A házi gazdaságot maguk az asszonyok végzik. Még a községi gyűléseken is a községi előjáró felelősége elnököl s a tanácskozásokban is csupa asszonyok vesznek részt. Ezekben a tanácskozásokban elintézik az összes közügyeket, még az adókirovást is.

+ **Eszkimó újság.** A világ legkezdetelegesebb újsága a grönlandi eszkimók között jelenik meg. Ennek a hírlapnak egy Möller nevű henzülött a szerkesztője, szedője, nyomdása és kihordója is. A lap hónaponta kétszer lát napvilágot, a mikor Möller hócipőjén utra kel és széthordja a lapot előfizetőinek. Az újság kezdetben csak durva rajzokat közölt, a melyek kíváncsiságot kelteket, s arra voltak hivatva, hogy az „olvasók” képzelő tehetségét fokozzák. Később már egyes szavak, sőt mondatok is jelentek meg, a melyek rövid híreket tartalmaztak. Möller így aztán lapjával olvasni tanította előfizetőit, a kik nagy bizalmat táplálnak a szerkesztő iránt és apostolnak tekintik. Egy dán-irodalmi társaság nemrégiben tisztességes kézi sajtót és papírt küldött Möllernek, hogy a lap tartalmasabb lehessen.

TÜKÖRDARABOK.

Kis fiam sirjánál.

Eljöttem hozzád drága kis fiam,
Sirágyadhoz, hol alszol csendesen;
Nehéz a hant, mi rajtad domborul,
De ugy-e ott lent nem fáj semmi sem?

Kis melled a kintől ott nem piheg,
Fájó sírársra széd fel nem zokog,
Édesen alszol siri ágyadon,
Pihenve nyugszik mindenik tagod.

Elálmodod, hogy édes jó anyád
Ölébe tartva bédán ringat el,
S földet hajolva méz-ajakával
Picsinke szádra csókokat lehel!?

Boldog vagy így én drága kis fiam,
De sir utánad édes jó anyád;
A szíve vérzik s tán be sem heged
Ót ily korán a mért itten hagyád!

Fáj nekem is, hogy testvérid között
Szép arcodat többé nem láthatom;
S ha kérdik ők: test-érünk hová lett?
Szívetem mint kő nyomja bánatom.

De bármiként sirat honn jó anyád
S fájó szívvel bármint siratlak én:
Te nem ébredsz, nem jössz vissza közénk;
Mélyen alszol itt a föld kebelén.

Nyugodj te hát!... Nefejejt-koszorút
Emlékjelűt hagyok sirhantodon;
S mit néked küldött szíve mélyiből —
Anyád csókját fejfádnak átadom.

Simon István.

Közgazdaság.

* **Sortésvész a szomszédban.** Szabolcsvármegyében folyton terjed a sertésvész és pedig a Hajdúvármegyével és Debreczen városai határos községekben, a mi kettőzött éberségre ösztönzi a debreczeni állategész-

ségügyi hatóságot. A fertőzött községek a következők: Mártonfalva, Nyir-Adony, Nyir-Acsád, Nyir-Lugos, Szakoly, Mihálydi, Gelse, Kálló-S-mjén, Biri, Balkány, Sámson, Piricse, Nánás, Bőszörmény, Tisza-Dob, Tisza-Lök, T.-Büd, T.-Polgár és Búd-Szent-Mihály.

Budapesti áru-tőzsde.

Budapest, decz. 3.

Határ-idő-üzet.

Az irányzat igen csekély forgalom mellett kedvező volt.

Hivatalos felmondások: nem történtek.

Záróárfolyamok déli 1 órakor:

	frt
B u z a szept.-okt. 1896	
„ márcz.-ápr. ra 1896.	6.84—6.86
R o z s szept.-okt. re 1896	
„ márcz.-ápr. ra 1896	6.15—6.17
Tengeri jul.-aug. ra 1896	
„ máj.-június. ra 1896	4.46—4.48
Z a b őszre	
„ márcz.-ápr. ra 1896.	6.07—6.09
R e p c z e aug.-szeptre 1896	10.75—10.80

Délután 4 óra 30 perczkor a következő árákkal záródott:

B u z a 1896. márcz.-ápr.	6.84—6.86
R o z s 1896. márcz.-ápr.	6.15—6.17
Z a b 1896. márcz.-ápr.	6.08—6.10
T e n g e r i 1896. máj.-jun.	6.46—6.48
R e p c z e 1896. aug.-szept.	10.70—10.72

Az irányzat eleinte csendes volt, utóbb azonban egy kissé megszilárdult.

C S A R N O K.

Az öldöklő angyal Csejthén.

Életrajz.

Vázolta: Z. Varga Mihály.

(Folytatás.)

VII.

Tévedne, azonban, ki azt hinné, hogy Báthory Erzsébetnek nyugtalan lelke, Prometeuskint, Csejthe sziklához való lánczolva és hogy dühöngéseiről csak ez elavult romok szólhatnának... Gyakran megfordult ő messzeterjedő birtokain: Lezeticezen (Podola) Kereszturton, Sárvarott, Beczkón, Varanót, Ecseden, Pöstyénben és fényes lakást tartott Pozsonyban, Bécsben, stb. Jó Ilona szerint, akárhová ment az asszony, első dolga volt alkalmas helyet keresni, hol a leányokat kinozhatta.

Ő mindenütt megkivánta áldozatait, basonlóan a kretai Minotaurushoz, melynek az atheniek évenként hét fiatal leányt tartoztak küldeni.

Igy üzte ördögi kedvtöltését Beczkón a mosókonyhában, Sárvarott a belső várban, Kereszturrott a félre eső helyen, Csejthén a családéség e helyet kinzoháznak nevezte... Bécsben a Weihburg-utcában volt palotája és nem volt nap, hogy, a kihallatszott jajveszékelésre a nép össze ne sereglert volna. A szomszédos Ferenczrendű szerzetesek éjjelenként cseréppel dobálták ablakait, hogy csendet eszközöljenek.

Utazás közben a szekéren kinezta, verte, csipdeste, tüvel szurkálta fiatal kísérőit... Kata asszony Pöstyéntől Csejtheig egy szekéren ült — ugymond — a dömölki kis-asszonynyal, ki utközben halt meg. Ezt Pöstyénben annyira kinezta az asszony, hogy ajultán összerogyott; de az asszony felrántotta és ugy verte.

„Annakutána az kinzott leányt (ezt is Kata asszony vallja) az dére kivitette mezeitelen és ugy öntöztette hideg vízzel ezekkel a vén asszonyokkal; maga is öntözte, és ugy fagyott meg ez leány... Itt Bicsén mikor volt is, elmenvén innét, Predmérnél (tót mezőváros a Vág bal partján) torkig

való vízben állatta és öntöztette; mert Illaván megszökött volt tőle és ismét megtalálták; azután Csejthén halt meg...“

Utban, éjszakára a leányokat lánczra verték, hogy meg ne szökjenek.

Báthory Erzsébet, azonfelül nagyobb utazásokat tett Morva-, Cseh-, Lengyel-Némethonba, Ausztriába. A holidőzött, mindenütt találtak mezőn, erdőben, egy-egy megcsontított női hullát, mely valamely eltűnt leány testének bizonyult; ő, mint a pestis, a merre csak ment, mindenütt megkivánta áldozatait.

Nézzük e szegények eltakarítását, kiket nem siratott meg édes anyja.

Kezdetben, midőn a dolog még szokatlan volt, a holttesteket, a sötétség leple alatt, egyszerűen elásták pinczékben, csatornáknak, buzaverembe, árkokba...

Kata asszony emlit egy esetet, mely feljegyzésre méltó. Dorka asszony öt leány holttestét az ágy alá egy rakásra hányta és szöszszel takarta be ugy ahogyan; s naponkint ételt hordott nekik, mintha élének. E közben az asszony Sárvarra utazván, erősen meghagyta fatensnek, hogy felásván a szoba pádimentumát temesse el őket. De ő ezt nem tette, mert nem bírta megtenni; azért ugy tartattak az szegény holttestek és az undorító büz ellepte nemcsak a kastélyt, de annak környékét is. Utóbb Juliával és egy szolgáló asszonyval Borbálával és Katussal éjjel egy buzaveremben ásták el, Isten kedvéért. Később ez kevésbé aggasztotta az öreg gárdát. Így, p. o. Dorka asszony egy csatorna alatt ástott el, ugy, ahogyan, egy holttestet, melyet azután az ebek kikapartak és elővonszoltak. Ezt a Zrinyi uram szolgálói látták. Végre néhány áldozatot énekszóval temettek el Sárvarott, Kereszturton. A jószívű Kata asszony, az urnő távollétében, több hullát a csejthei predikátorral nagy pompával temetett el.

Az áldozatok számát illetőleg, felette eltérők a tanuk és irástudók véleményei és állításai. Mi meghallgatjuk egyiket ugy, mint a másikat; a gyilkosságot egyik sem vonja kétségbe és így a szám nem lényeges, a mód a jellemző.

Hogy az áldozatok száma csekély nem lehet, azt, az előadottak után, elgondoljuk és mivel a leányöldöklés közel tizenkét éven át tartott és nem egy, hanem számos egymástól távol eső helyeken történt, az elhullottak számát csak Isten tudhatja. Tájékozás végett ide iktatjuk a következőket:

Z uzi leányasszony és Martini Péter özvegye, szül. Baranyai Sára hallomása szerint Szilvási Jakab (azok egyike, kik előtt Báthory Erzsébet lemeztelenítve kinezta a leányokat) a fogságra jutott urnő ládjában feltalálta a meggyilkolt leányok jegyzékét, melyet özv. Nádasdyné sajátkezüleg irt; és e szerint 656-ra ment a kivégzettek száma.

Závodszy, nádori titkár 600 at emlit; ugyanennyit Feszler is; ő, egyébiránt, nem jól volt tájékozva, mert a megszálásokat a várnak sziklába vágott pinczéjébe helyezi.

A tanuk az áldozatok azon számáról vallanak, kiknélők segédkeztek: Ficzkó 37; Jó Ilona és Kata asszony 50-ről beszélnek: Szentés Dorka 36-ra emlékszik, kik asszonyemberek és varróleányok voltak; Anna, Gőnczi István özvegye szinte sok áldozatról tud; számot nem emlit. Az elkinzottak közt volt az ő tiz éves leánykájája is, és legnagyobb szívifájdalmára még holttestét sem volt szabad megnézni... Zsuzsi hajadon, ki négy évig szolgálta Erzsébetet, de ennek gyilkos kezeitől (kedvese volt a sárvári várnagynak) szerencsésen megmenekült, oda nyilatkozott, hogy a sárvári várnagy előleges figyelmeztetésére, számbavette az asszony által ejtett leány-áldozatokat és ezek száma 80-at meghaladott...

II. Mátyás királyunk 1611. január 14-én e tárgyban kiadott okmányában több mint 300 hajadon és férjezett iőt emlit... Az ítélet szövegében ez áll: „Szobaleányai, más asszonyok és ártatlan lelkeket majdnem hi-

hetetlen számban e világból kiirtott...
Ezt következteni is lehet, mert a bűnsegédek vallomásaként nála a leányok az egy hónapi szolgálattól ritkán éltek túl, s hogy egyszer másfél hét alatt öt, máskor pedig rövid idő múlva nyolcz varró- és szobaleány gyilkoltatott meg.

Az időpontot, mikor kezdte özv. Nádas-dyné a torturát életbe léptetni, egyik tanu sem említi; valószínűleg mindig folyt az, kisebb-nagyobb mértékben... Závodszy szerint hosszas idő óta gyakorlá a mézár-lást... Az ítélet szavai szerint: számos év óta folytatott a gyilkolás.

A büntársak egyhangulag állítják, hogy Báthory Erzsébet már akkor kegyetlenkedett szobaleányai ellen, midőn ők házához kerültek, de csak akkor kezdé a leányokat gyilkolni, midőn sárvári birtokáról Darvalya (Darabulya) Anna asszonyjött a házhoz, ki „hites” volt az asszonynak; ez tanította az asszonyt minden kegyetlenségre és az asszony is azután kegyetlenebb lett...

(Folyt. köv.)

Amerikai humor.

A biciklizés titka.

Mari: Mi a titka a biciklizés megtanulásának?

Irma: Egyszerűen meg kell fordítanod, amit a szentírás mond a bal és jobb kézről.

Mari: Hogy-hogy?

Irma: Tudja mindig a bal lábod, mit csinál a jobb láb.

Chicagoban.

— Hogyan hívják most, asszonyom?

— Igazán, nem jut eszembe. Tudja, csak tegnap mentem megint férjhez.

A magyarázat.

New-Yorkban a nagy üzletek egyik sajátága, hogy kerek összegek helyett 99 centet, 1 doll. 49 centet, 4 doll. 98 centet stb. kérnek a portékáért. Egyik nő meginterpellálja a kereskedőt ezért:

— Ugyan mért nem számít egy dollárt ezért a kendőért 99 cent helyett?

— Mert, mialatt vár, míg visszaadok a dollárból, bizonyára jut az eszébe még valami vásárolni való.

A Marlborough-Vanderbilt menyegző után.

1-ső tramp: Mit olvasol pajtás oly elmélyedve?

2-ik tramp: A Vanderbilt menyegzőt. Te, nekem tetszik a völégény, a herczeg. Azt mondják, nem dolgozott még egyetlen napot sem életében.

1-ső tramp: Azért ugyan kár volt Vanderbilt kisasszonynak Európából hozatni völégényt. Az erők erre felé telvék soha nem dolgozó gavallérokkal.

Ó az alkalmas ember.

Sandow, a híres eröművész, minap Kansas Cityből Umahába utazott. Amint végigsétál a vonaton, megszólítja egy uri ember.

— Bocsánat uram, nem ön a híres Sandow?

— Igen, én vagyok.

— Ön képes három tonnát megmozgatni?

— Ez a recordom.

— Ön képes kétszáz fontot kifeszített karral tartani!

— Igen.

— És 600-at két kézzel?

— Igen.

— Nos, volna akkor szives nékem ezt a kocsiablakot kinyitni?

A bűszke koldus.

Első koldus: Nem teszel lépéseket, hogy bejuthass a szegény házba?

Második koldus: Nem én. Nem akarok nyilvános állásba lutni. Meg aztán nem kérek semmit sem hazamtól, míg magam tudom megkeresni, a mire szükségem van.

Ez ép a baj.

Mr. Hampet: Ludithatnék pert, ügyvéd ur, nöm végakarátának hatályon kívül elhelyezése iránt?

Üdvéd: De hiszen neje tudtommal nem halt meg?

Mr. Hampet: Nem; ép az a baj.

Ismeri a bibliát.

— Nos, fiuk, megtudjátok-e mondani melyik parancsolat ellen vétett Adám, mikor evett a tiltott gyümölcsből?

Kis diák: De kérem, akkor még nem létezett a tiz parancsolat.

Szakértői vélemény.

Brown: Azt mondják, hogy ikreknek hason a természetük, — hogy rendszerint ugyanazt teszik ugyanaz időben. Mit mondasz hozzá, Jones?

Jones (ikrek apja): Szeretném, ha ugyanabban az időben aludnának.

Bizalom.

— Ha felfogadom az ön barátját, szót a bankár, biztosítékot kell nyújtania. Remélem, ön jót áll érte?

— Biztosítékot? De hiszen arra az emberre megszámlálatlan bizhat milliókat.

— Igen, de a mi pénztünk mind meg van számlálva.

Ez már más.

Lelkész: Csak nem volt vasárnap kutya-kiállítás? Hol marad a nap szentsége!

Penelope: Ott voltam, az igaz, de nem is néztem meg mást, mint a Szent-Bernátiakat.

A boldogság titka.

Hobb: Wiggles azzal dicsekszik, hogy ma is csak oly figyelmes és előzékeny neje iránt, mint házassága első idejében.

Fobb: Nem tehet másként. Neje ugy örökölte a nagy vagyonát, hogy annak csak kamatait huzza. M. H.

Bérletszűnetben leszállított helyárrakkal.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérletszűnet 13. szám. Páratlanbérletszűnet 13. szám
Pénteken 1895. december 6-án:

Az arany ember

Eredeti népszinmű hat szakaszban. Irta: Dr. Jókai Mór. (Rendező: Hevessy.)

- I. szakasz: „A Senki szigete.”
- II. szakasz: „A Brazovics-ház.”
- III. szakasz: „Idylli élet.”
- IV. szakasz: „A rejtekhelyen.”
- V. szakasz: „A Balaton-parti kastély.”
- VI. szakasz: „A rejtélyes török.”

Szombaton, 1895. december 7-én.

Kis herczeg.

Operette 3 fevonásban.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1895. október hó 1-től. —
Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Table with 2 columns: Destination and Time. Budapest felé (gyorsvonat) reggel 8 ó. 40 p., Budapest-Nagyvárad felé délután 12 ó. 36 p., " " " este 10 ó. 31 p.

Table with 2 columns: Route and Time. P.-Ladány-Nagyvárad felé 1) délután 3 ó. 48 p., Csak P.-Ladányig vegyes vonat. minden kedden délután 12 ó. — p., Szatmár—M.-Sziget felé este 8 ó. 15 p., Szatmár—M.-Sziget felé délután 4 ó. 07 p., Szatmár—M.-Sziget felé este 8 ó. — p., Szatmár—M.-Sziget felé éjjel 3 ó. 05 p., Csak Szatmárig reggel 5 ó. 15 p., Miskolcz-Kassa felé reggel 8 ó. 25 p., Miskolcz—Kassa felé este 8 ó. 05 p., Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé délután 4 ó. 02 p., Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé délután 5 ó. 48 p., H.-Böszörmény—Bü 1- vasártérről 6 ó. 04 p., Sz.-Mihály felé m. á. v.-től délután 3 ó. 57 p., vasártérről 4 ó. 10 p., Füzee-Abony felé m. á. v.-től reggel 5 ó. — p., vasártérről 5 ó. 13 p., Ohat—Kócs—Polgár felé m. á. v.-től d. u. 4 ó. 12 p., vasártérről " 4 ó. 22 p., Derecske-Nagy-Léta felé r. 8. ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.

Budapestre érkeznek:

Table with 2 columns: Arrival Time and Method. a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u. 1 ó. 50 p., a déli 12 ó. 36 " " sz. v. este 8 ó. 10 p., az este 10 ó. 31 " " " reggel 5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

Table with 2 columns: Departure Time and Method. a délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v. reggel 9 ó. 40 p., az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután 2 ó. 15 p., az éjjel 2 ó. 40 " " sz. v. este 7 ó. 05 p., " " 2 " 40 " érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkeznek.

Table with 2 columns: Route and Time. Budapest-Nagyvárad felől délután 3 ó. 47 p., " " (gyorsvonat) este 7 ó. 09 p., " " " éjjel 2 ó. 40 p., Nagyvárad—P.-Ladány felől reggel 7 ó. 41 p., Csak P.-Ladánytól reggel 4 ó. 55 p., M.-S íget—Szatmár felől reggel 7 ó. 50 p., " " " délután 12 ó. 16 p., " " " este 10 ó. 16 p., Csak Szatmártól este 7 ó. 45 p., Kassa-Miskolcz felől reggel 8 ó. 07 p., Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli 12 ó. 21 p., Kassa-Miskolcz felől este 7 ó. 40 p., Kassa-Miskolcz felől (vásártérre reggel 8 ó. 09 p., m. á. v.-hoz " 8 ó. 17 p., H.-Böszörmény felől (vásártérre este 6 ó. 35 p., m. á. v.-hoz " 6 ó. 44 p., Kassáról. délután 5 ó. 21 p., F.-Abony felől vásártérre m. á. v.-hoz " 5 ó. 30 p., Ohat—Kócs—Polgár felől vásártérre reggel 7 ó. 50 p., " " m. á. v.-hoz " 8 ó. — p., Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3. ó. 18 p.

1) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Kiadó és laptulajdonos: „Osokonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

A legszebb ajándékok megérkeztek s a legolcsóbban kaphatók
Löfkovits Arthur órás és ékszerésznel.
Debreczen, a főposta szomszédságában.

Nagy választék érkezett selymekből 120
Menyasszonyi xx és alkalmi ruhákra bluzokra.
Szabó Lajos Fiai cég.

Zádor Lajos

nődivat-üzlete

a városház épületében.

A városháza építése következtében
magyaránny

alkalmi eladást

rendezek, — leszállított árak mellett: u. m.:
felöltők, gyermekruhák, blousok
selyem és gyapju-szövetek
bámulatós olcsó áron

hozom forgalomba.

Továbbá a legújabb divatu felöltőket, bundákat, szőrmeárukat és más kész cikkeket, nemkülönben selyem, gyapju és divat-szöveteket a beszerzési áron alól is kiárusítom.

Ezen kedvező alkalomra a nagyérdemű közönség hecses figyelmét felhívom, és megjegyzem, hogy eladásra csakis a cég jó híréhez méltó anyagok kerülnek.

829-8-1

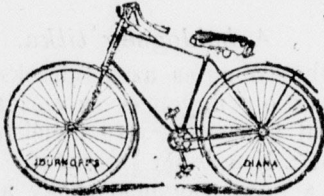
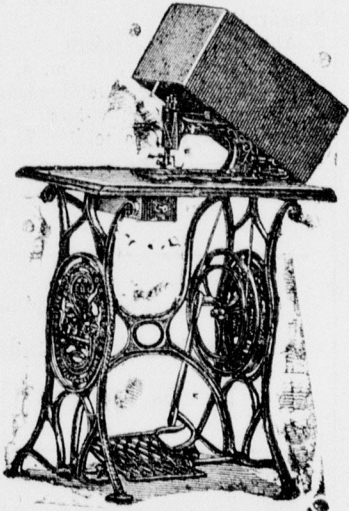
Leszállított árak!

Leltározás alkalmából
— a női ruhaszövetek, mosó
veledek, téli nagy (Alpaca)
kendők, harasztkendők, függő-
gönyök és szőnyegek —
tetemesen leszállított
árban eladását
megkezdettük.

Szabó Lajos fiai

149

Gépjavitó műhely.

Ingyen

kap mindenki egy eredeti osztály sorsjegyet, melylyel

50000 forintot nyerhet.

Minden 3-dik sorsjegynek nyernie kell.

Tapasztalatból mindenki meggyőződhet már arról, hogy Fortuna isten asszonya azokat látogatja meg legszívesebben s azoknak juttatja a főnyereményeket, kik nem közvetlenül pénzért, hanem a kik ajándék, avagy hasonló czimen véletlenül jutnak sorsjegyre, bizonyítja azt azon körülmény, hogy a most legutóbb történt osztály sorsjegyre húzás alkalmával a főnyeremény egy ily sorsjegyre esett, ép ezen esemény indit engem arra, hogy üzletemben készpénz, avagy részletfizetésre vásárolt minden egyes varrógép vétele alkalmával az első részlet lefizetése után egy drb eredeti osztály sorsjegyet adok **ingyen**, a melylyel **50000 forintot** lehet nyerni.

Azon országos hírvéneke örvendő Dürkopp-féle karikahajós, Vibrating-Schuttle, eredeti Phönix és Singer varrógépekben nagy raktárt tartok és hallatlan olcsó árak mellett részletfizetésre, áremelés nélkül árusítom el.

Házi használatra s minden ipari czélokra egy családi Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással 35 irtért és feljebb kapható csakis

Deutsch Edénél

Debreczen, Nagy-Hatvan-utca 1095. sz.

Minden szerkezetű varrógépek és kerékpárok javítása juttányosan és gyorsan eszközöltetnek.

Nagy raktár tükör s képekben és áremelés nélkül részletfizetésre is eladatnak.

Tisztelettel

DEUTSCH EDE.

857.

Tükör és képraktár.

11186.
1895.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közbirrre tételük, miszerint a város tulajdonát képező következő helyiségek, u. m.:

1. A nagyerdei Dobos-Pavillon és Leveles-csapszék.
2. A barom-vásártéri csárda.
3. A halápi-csárda.
4. A csicsogó-csapszék és
5. A Bégány-csapszék, a városháza nagy tanácstermében f. 1895 évi december hó 17-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalban megtekinthető feltételek mellett 3 évre haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási árak 10 %-kát bánatpénzül az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1895. december 2.

A városi tanács.

828-2-1.

! Mindenféle köhögés!

ugymint a légzőszervek mindennemű hurutos betegségénél, nemkülönben a torok, tüdő, továbbá lélegzetnehézségek, keskenymellűség, asthma, elnyalkásodás, hökkhurut, fojtóköh, rekedtség, csiklandozás a torokban — fejlődő tuberculosis a leggyorsabban és legbiztosabban távolíttatnak el a már évek óta legjobb hírvéneke örvendő, orvosi előírás szerint készített és orvosok által ajánlott: Szt.-György teával, 1 csomag 50 kr. és a hozzá tartozó szent-György hurut-por 1 doboz 50 kr. pontos orvosi használati utasítással együtt. Kevesebb mint két csomag nem küldetik szét.

Eredmény a használat után pár nappal észlelhető.

Csomagolás és szállító levélért 20 krral több fizetendő. A pénz előleges beküldése (postautalványon) megkívántatik. Megrendések csak egyenesen a sz.-György gyógyszerházból, Bécs, V./2. Wimmer-gasse 33. 157-26-4

Lópokrócok, pelüche takarók, bádóg és vessző fagtartók, nagy választékban jutányos árért kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** műipar-áru raktárában.

718-32-10.

Eljegyzési kártyák

és minden alkalomra való meghívók, elegáns kiállításban és olcsó áron

kaphatók

a CSOKONAI nyomdában.